



TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

HES inşaatları yapılırken çevreye verdiği zararların araştırması, firmalara ruhsatlar verilirken hangi kriterlerin göz önüne alındığının tespit edilmesi, HES yapılması sebebiyle tarıma ve doğaya verilen zararların belirlenmesi, HES'leri yapan asıl ve taşeron firmaların yönetmeliklere uyup uymadıkları ve firmaların ruhsat alma süreçlerinde yaptıkları usulsüzlüklerin araştırılması amacıyla Anayasanın 98'inci, TBMM İç Tüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

İhsan Kalkavan
Samsun m.v.

Dr Muharrem IŞIK
Erzincan Milletvekili
TBMM Başkanlık Divan Üyesi

Celal DİNŞER
İst. milv.

Ali SARIBAŞ
Çekirge m.v.

Ali Sarıbaş
Çekirge m.v.

Refik Erudmaz
Hatay m.v.

Ranib Topa /
Amasya m

Hesur Aksoy
Uz - CAK

Mehmet Topal
157 m



Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
DOĞAN SAFAK	NİĞDE	<i>[Signature]</i>
M. SERDAR SOYDAN	Q KALİS	<i>[Signature]</i>
Conan YEREN	Rehman	<i>[Signature]</i>
Gürkut ARAK	Antalya	<i>[Signature]</i>
Haluk Eyidoğan	Bamuk	<i>[Signature]</i>
Hann ÖREN	MARWİSA	<i>[Signature]</i>
Rahmi Adnan TÜRKELİ	izmir	<i>[Signature]</i>
Sedef Kınış	İstanbul	<i>[Signature]</i>
Orhan Dıran	Doğu	<i>[Signature]</i>
İhsan Öker	İstanbul	<i>[Signature]</i>
Holm Güven	İzmir	<i>[Signature]</i>
Erdal AKSUNGUR	İzmir	<i>[Signature]</i>
Mehmet Hakerel	Zonguldak	<i>[Signature]</i>

T. E. M.
RİVET HA.
1923



GEREKÇE

Türkiye’de her bölgede nerede bir dere görülse, çevreye vereceği zarara hiç bakılmadan HES yapılması için ivedilikle ruhsat verilmektedir. Tarım alanları sulama yersizlikleri nedeniyle boş yatarken HES yapılması için hiçbir engel tanımadan yapılmasına göz yumulmaktadır. Örneğin Erzincan’da bu gün yedi köy iki beldede elektrik çok pahalı olduğu için tarlalar ekilemezken, HES uğruna cazibe sulama yapılması için çalışma yapılmamaktadır. 2009 ve 2011 yılında Erzincan Sansa bölgesinde Erzincan’a olarak cazibeli su vermesi için milyonlarca lira harcanarak projeler yapılırken, HES uğruna bu projeler rafa kaldırılmıştır. HES yapan firmalar doğaya karşı çok hoyratça davranarak doğal hayata geri dönüşü olmayacak zararlar vermektedirler. Bu firmalar ne yazık ki çevresel koruma yönünde hiçbir tedbir almamaktadırlar. Firmaların her akan suyu HES olarak görmelerine iktidar da destek vermektedir. Firmalar HES yaparken ÇED raporundan kaçmak için önce megavatı düşük göstermek suretiyle ruhsat almakta sonrada Bakanlığa başvurarak çok rahat bir şekilde megavatı arttırmaktadırlar.

HES yapılması için ruhsat alan firma daha sonra bu işleri taşeron firmalara vermekte, bu taşeron firmalarda bölgede işi bir an önce yapmak için çevreyi ve bölgede yaşayan insanları hiç düşünmeden doğayı tahrip ederek işi bitirme yarışına girmektedirler.

Örneğin Erzincan Kemah İlçesi Deliçay üzerinde yapılmak istenen ancak mahkemece durdurulan HES’de o kadar ciddiyetsiz bir çalışma yapılmıştır ki, taşeron firma 12,250 kilo ANFO ve 352 kilo dinamiti toprağa gömerek bölgeyi terk edebilmiştir. Bu bölgede 12,250 kilo ANFO ve 352 kilo dinamit daha önce, 2013’de ele geçirilmişti, 2014 Nisan ayında ise 1316,5 kilo dinamit ve 10.00 metre kablo daha toprak altından çıkarılmıştır. Ne yazık ki firma bu konuda hiçbir sorumluluk almak istememiş, taşeron firmaya da daha önce yakalanan 12,250 kilo ANFO ve 352 kilo dinamit için şu ana kadar hiçbir ceza verilmemiştir. Kolluk kuvvetlerinin tüm tespitleri ve adli mercilere bildirdiği tutanaklara rağmen halen bir sonuç alınmadığı görülmüş ve insanların hayatları hiçe sayılmıştır.



Ayrıca HES'ler yapılırken inşaat bittikten sonra çevrenin düzenlemesi ile ilgili olarak hiçbir önlem alınmamakta, HES'in yakınlarındaki köylere ve arazilere verilen zararlar önlenememektedir. Erzincan Çayırılı Çataksu köyü ve Erbaş mezralarında yapılan HES'ler bu konuda diğer örneklerdir.

Erzincan Üzümlü İlçesi'nde yetişen Cimin üzüümü, çok kaliteli ve lezzetli bir üzüm çeşididir. Üzümlü İlçesinde yapılan HES sebebiyle yaşanan su yetersizliği nedeniyle bölgede yaşanan sıkıntılar hat safhadadır. Bu örnekten de anlaşılacağı gibi bölgenin hiçbir değerine önem verilmemektedir. Ayrıca bölgede yaşayan insanların kutsal saydığı alanlarda yok edilmeye çalışılmakta, o bölgede yaşayan insanların hiçbir manevi değerine saygı duyulmamaktadır.

Erzincan Çayırılı İlçesinde her yıl düzenlenen Uluslararası Esence Yedigöller Dağcılık Festivali'nin yapıldığı bölgede HES'ler yapılmak istenmektedir. Bölgeye vereceği zararlar hiç hesaplanmadan ve bölge halkının tepkileri hiç dikkate alınmadan sürdürülmek istenmektedir. Ayrıca Karadeniz bölgesinde yapılan HES'lerin doğayı nasıl tahrip ettiği görülmüştür.

Bütün bu örnekleri çoğaltılabiliriz. HES'ler yapılırken ne yazık ki ne doğayı korumak ne de insanların hayatlarını korumak için bir önlem alınmamaktadır. Kemah ilçesindeki Deliçay üzerinde yapılmak istenen HES inşaatında gömülü bulunan dinamitler çok ciddi bir durumdur. Özellikle iş alan firmalar bölgelerde hiçbir yasa ve kural tanımadan çalışmalarını sürdürmektedirler. Bu firmaların bu yetki ve gücü nereden aldıkları mutlaka araştırılmalıdır. Çevreye verdiği zararlar araştırılmalıdır.

Deliçay HES inşaatında bulunan dinamit ve ANFO'ların gömülmesi ve bırakılıp gidilmesi ile olabilecek tehlikeler göz önüne alınarak diğer yapılan HES inşaatlarında da böyle hataların, aymazlıkların yapılıp yapılmadığı incelenmelidir.

